

**Sprawozdanie z realizacji
Programu opieki nad zabytkami Miasta KONINA
za lata 2010 - 2013**

Program opieki nad zabytkami Miasta KONINA na lata 2010 – 2013 został przyjęty Uchwałą nr 667 Rady Miasta Konina z dnia 29 kwietnia 2010 r. i opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego Nr 148 z 2010 r.

Cel opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami

Cele gminnego programu opieki nad zabytkami wynikały z ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 r. Nr 162 poz. 1568, z późn. zm.).

Art. 87. ustawy stanowi, że podstawowymi celami programu, o którym mowa, są:

- 1) włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju;
- 2) uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej;
- 3) zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania;
- 4) wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;
- 5) podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami;
- 6) określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków;
- 7) podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

Podstawa prawna opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami

Zabytki zostały objęte ochroną zadeklarowaną jako konstytucyjny obowiązek państwa i każdego obywatela (art. 5, art. 6 ust. 1 i art. 86 Konstytucji RP).

Ponadto, najważniejszymi aktami prawnymi dotyczącymi opracowania programu, były dwie ustawy:

- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 r. Nr 162 poz. 1568, z późn. zm.).

Art. 87. Ustawy przewiduje zadania dla samorządów w zakresie programów ochrony zabytków i opieki nad zabytkami:

1. Zarząd województwa, powiatu lub wójt (burmistrz, prezydent miasta) sporządza na okres 4 lat odpowiednio wojewódzki, powiatowy lub gminny program opieki nad zabytkami.
2. Programy, o których mowa w ust. 1, mają na celu, w szczególności (patrz 1.1 - Cele opracowania gminnego programu ochrony zabytków)
3. Wojewódzki, powiatowy i gminny program opieki nad zabytkami przyjmuje odpowiednio sejmik województwa, rada powiatu i rada gminy, po uzyskaniu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków.
4. Programy, o których mowa w ust. 3, są ogłaszane w wojewódzkim dzienniku urzędowym.
5. Z realizacji programów zarząd województwa, powiatu i wójt (burmistrz, prezydent miasta) sporządza, co 2 lata, sprawozdanie, które przedstawia się odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie gminy.

6. Sprawozdanie z realizacji wojewódzkiego programu opieki nad zabytkami jest przekazywane Generalnemu Konserwatorowi Zabytków i właściwemu wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków w celu jego wykorzystania przy opracowywaniu, aktualizacji i realizacji krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r., nr 142, poz.1591). Ustawa przewiduje, że do zakresu działania i zadań gminy należy, zgodnie z Art. 7, zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty. W szczególności zadania własne obejmują między innymi sprawy kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

Realizacja zadań Gminnego programu Opieki nad zabytkami za lata 2010 – 2013

I. Planowa i konsekwentna realizacja zadań samorządowych w zakresie ochrony zabytków.

1. Wieloletni Plan Inwestycyjny.

1) Zagospodarowanie terenów nadbrzeżnych w Koninie – Bulwar Nadwarciański.

W 2011 r. został w pełni zagospodarowany Bulwar Nadwarciański. Uroczyste otwarcie nastąpiło 30 lipca 2011 r. Koszt budowy bulwaru zamknął się w kwocie blisko 14 mln zł. Kwota ta w 65 % została sfinansowana ze środków unijnych Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, pozostałe 35 % stanowiły środki z budżetu miasta.

2. Zadania samorządu w zakresie ochrony zabytków.

1) Bieżące utrzymanie i konserwacja obiektów będących w posiadaniu lub użytkowaniu przez samorząd miasta, które znajdują się w rejestrze zabytków miasta Konina:

- a) park, ul Skrótowa,
- b) Ratusz ul. 3 Maja/Wiosny Ludów,
- c) budynek Starostwa, Plac Wolności 1,
- d) dom, Plac Wolności 6:

e) cmentarz wojskowy z okresu I wojny światowej przy ul. Szpitalnej:

Remont cmentarza przebiegał w kilku etapach:

- Opracowanie programu i kosztorys prac konserwatorskich – koszt 4.000,- zł
- Prace konserwatorskie przy murze wokół części centralnej na cmentarzu z okresu I wojny światowej w Koninie oraz konserwacja muru kamiennego bramy wejściowej cmentarza:
Zakres prac:
 - wstępne wzmocnienie zapraw i kamienia preparatami krzemoorganicznymi,
 - oczyszczenie powierzchni kamienia i zapraw z zabrudzeń i nawarstwień przy pomocy środków chemicznych i mechanicznie,
 - usunięcie popękanych zapraw cementowych,
 - wykonanie zabiegu dezynfekcji powierzchni kamienia,
 - wprowadzenie zapraw mineralnych metodą iniekcji w spękania i szczeliny,
 - usunięcie ziemi przylegającej do muru i pomników oraz ocena stanu konstrukcyjnego podmurówek,
 - naprawa spękanych podmurówek,
 - wzmocnienie konstrukcyjne fundamentów muru,
 - uzupełnienie ubytków w kamieniu,

- uzupełnienie muru brakującymi ciosami,
- naprawa źle osadzonych stopnic schodów,
- wprowadzenie brakujących zapraw w spoiny między ciosami,
- zabezpieczenie hydrofobowe kamienia

Dotacja przekazana przez Wojewodę Wielkopolskiego na podstawie Porozumienia w sprawie powierzenia zadań dotyczących utrzymania grobów i cmentarzy wojennych w wysokości 60 000,00 zł

- Prace konserwatorskie przy nagrobkach na cmentarzu z okresu I wojny światowej przy ul. Szpitalnej w Koninie

Zakres prac:

- wstępne wzmocnienie zapraw i kamienia preparatami krzemooorganicznymi,
- oczyszczenie powierzchni kamienia i zapraw z zabrudzeń i nawarstwień przy pomocy środków chemicznych i mechanicznie,
- usunięcie popękanych zapraw cementowych,
- wykonanie zabiegu dezynfekcji powierzchni kamienia,
- wprowadzenie zapraw mineralnych metodą iniekcji w spękania i szczeliny,
- usunięcie ziemi przylegającej do muru i pomników oraz ocena stanu konstrukcyjnego podmurówek,
- naprawa spękanych podmurówek,
- wzmocnienie konstrukcyjne fundamentów muru,
- uzupełnienie ubytków w kamieniu,
- uzupełnienie muru brakującymi ciosami,
- naprawa źle osadzonych stopnic schodów,
- wprowadzenie brakujących zapraw w spoiny między ciosami,
- odtworzenie mało czytelnych napisów w pomnikach,
- uczytelnienie inskrypcji,
- zabezpieczenie hydrofobowe kamienia.

Kwota przyznanych środków: 25 000,00 zł. - środki Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa

f) Romański Słup Drogowy:

Prace konserwatorskie Romańskiego Słupa Drogowego znajdującego się obok kościoła parafialnego św. Bartłomieja w Koninie.

Prace tego najcenniejszego obiektu zabytkowego miasta zostały wykonane w trzech etapach:

I etap

- 1) wzmocnienie, oczyszczanie, dezynfekcja i wypełnienie szczelin w słupie oraz konserwacja cokołu wraz z założeniem izolacji;
- 2) zabieg strukturalnej hydrofobizacji kamienia, scalenie kolorystyczne uzupełnień słupa, założenie izolacji pionowej na fundamenty, zasypianie wykopu, wysypanie żwiru wokół cokołu.

Koszt remontu - 26.000,- złotych

II etap- budowa murku i wykonanie opaski żwirowej wokół słupa konińskiego.

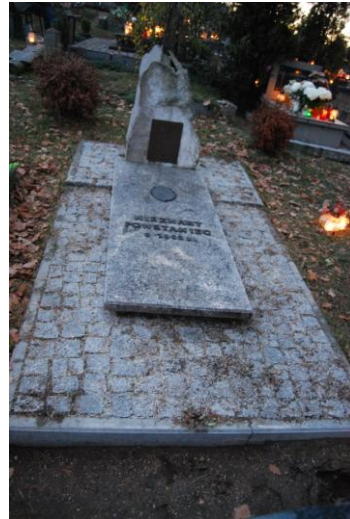
Koszt remontu - 7.993,44,- zł.

III etap - wykonanie nawierzchni wokół słupa konińskiego

Koszt remontu - 19.417,20 zł

Ponadto w 2010 r. wykonana została renowacja pomnika powstańca styczniowego na cmentarzu parafialnym w Koninie – Gosławicach, znajdującym się w rejestrze zabytków - koszt 4.950,- zł.

2) Bieżące utrzymanie i konserwacja obiektów będących w posiadaniu lub użytkowaniu przez samorząd miasta, które znajdują się w ewidencji zabytków miasta Konina:

a) dawny cmentarz żydowski ul. Nadrzeczna:

Teren dawnego cmentarza oznakowany został dodatkowo tablicami informacyjnymi. Przygotowywany jest projekt ogrodzenia cmentarza.

- b) budynek Zespołu Szkół Hutniczych, ul. Kolska 1,
- c) budynek I Liceum, ul. Mickiewicza 14,
- d) budynek Szkoły Podstawowej nr 1, ul. Kolska 2,
- e) budynek Centrum Kształcenia Ustawicznego, ul. Wodna 1,
- f) budynek Szkoły Podstawowej w Gosławicach, ul. Staffa 5
- g) budynek danych jatek, obecnie sala sesyjna UM, ul. 3 Maja/Wiosny Ludów
- h) budynek Państwowej Szkoły Muzycznej, ul. 3 Maja 50,
- i) Park Miejski im.F.Chopina, ul. Kościuszki
- j) remiza strażacka w Gosławicach, ul.Muzelana 2
- k) budynek Ośrodka Szkolno – Wychowawczego, ul. Kaliska 19
- l) dom, ul. Kaliska 20,

- m) dom, ul.Z.Urbanowskiej 8,
- n) dom, Plac Zamkowy 4
- o) dom, Plac zamkowy 7
- p) dom, Plac Zamkowy 8
- r) dom, Plac zamkowy 12

Obiekty na bieżąco są utrzymywane i remontowane przez administratorów.

3) Opracowanie pełnej dokumentacji zasobów kulturowych miasta, z wykorzystaniem najnowszych technik badawczych.

Przewidywany jest projekt digitalizacji – skanowania 3D Słupa Konińskiego. Projekt umożliwi tworzenie różnych obrazów obiektu oraz jego dokładną inwentaryzację.

4) Rewaloryzacja zespołów zabytkowej zieleni (parków, cmentarzy).

Cmentarz z okresu I wojny światowej przy ul.Szpitalnej:

a) Wykonany został projekt zagospodarowania zieleni na cmentarzu.

b) Zagospodarowanie zieleni na cmentarzu

Zakres prac:

- wycinka drzew wraz z frezowaniem pniaków;
- cięcia pielęgnacyjne;
- wykonanie nawierzchni HanseGrand z obrzeżem betonowym;
- wykonanie nawierzchni żwirowej z obrzeżem betonowym;
- wykonanie trawnika .

Koszty wykonanych prac:

46 400,- zł środki z funduszy ochrony środowiska

13 107,- zł środki z budżetu miasta na remont zabytków.

5) Prowadzenie bieżących prac porządkowych przy zabytkowych zespołach zieleni (gminnych parkach, cmentarzach, miejscach pamięci)

Na bieżąco wykonywane są prace porządkowe zieleni w parkach i na cmentarzu przy ul. Szpitalnej na podstawie zawartych umów i porozumień z wykonawcami.

3. Sporządzenie gminnej ewidencji zabytków.

- 1) Sporządzenie gminnej ewidencji zabytków wynika z ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Prezydent miasta Konin prowadzi gminną ewidencję zabytków w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomych z terenu gminy, objętych wojewódzką ewidencją zabytków.

Gminna ewidencja zabytków dla miasta Konina została opracowana w maju 2008 r. i zawiera 357 obiektów:

TYP OBIEKTU	ILOŚĆ	W TYM WPISANY DO REJESTRU
1. UKŁADY URBANISTYCZNE	1	1
2. UKŁADY RURALISTYCZNE	1	
3. ZABUDOWA MIESZKALNA	288	23
4. OBIEKTY SAKRALNE	31	9
5. BUDOWNICTWO OBRONNE	1	1
6. OBIEKTY UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ	25	5
7. OBIEKTY PRZEMYSŁOWE I GOSPODARCZE	38	1
8. PAŁACE I DWORY	2	2
9. ZESPOŁY FOLWARCZNE	13	2
10. PARKI	4	2
11. CMENTARZE	8	4
12. INNE	1	1

- 2) Systematyczne uzupełnianie kart adresowych o uzyskane dane i dokumentację fotograficzną.

Karty adresowe ewidencji zabytków aktualizowane są na bieżąco. W latach 2010 – 2013 nie przybyło nowych obiektów w ewidencji zabytków.

Karty i ich ewidencja prowadzona jest w ścisłym porozumieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w Poznaniu Delegatura w Koninie.

- 3) Rozpoznawanie i wprowadzanie do ewidencji zmian powstałych w wyniku rozbiórki, modernizacji i remontów zabytków.

W latach 2010 – 2013 kilka obiektów zostało wykreślonych z ewidencji w wyniku ich rozbiórki. Wszystkie zmiany wymagają opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

4. Sporządzenie gminnej ewidencji zabytków archeologicznych.

- 1) Zgodnie z pismem przekazanym przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków została wykonana gminna ewidencja zabytków archeologicznych, obejmująca karty stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków i przeznaczonych do wpisu do rejestru oraz karty zespołów stanowisk archeologicznych. Baza informacji o tych stanowiskach będzie systematycznie aktualizowana przez WUOZ w Poznaniu, Delegatura w Koninie.
- 2) Istniejąca ewidencja zabytków archeologicznych będzie uzupełniana i weryfikowana poprzez włączanie informacji o wszystkich sukcesywnie odkrywanych reliktach przeszłości niezależnie od charakteru badań, oraz na podstawie uzyskiwanych wyników badań weryfikacyjnych AZP, zgodnie z informacjami przekazywanymi przez WUOZ w Poznaniu, Delegatura w Koninie.
- 3) Zostanie sporządzona, elektronicznie, systematycznie aktualizowana, baza informacji o stanowiskach archeologicznych, wytypowanych przez WUOZ w Poznaniu do wpisania do rejestru zabytków, w celu uwzględnienia ich w dokumentach planistycznych i inwestycyjnych gminy.

W 2011 r. została wykonana gminna ewidencja zabytków archeologicznych, obejmująca karty stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków i przeznaczonych do wpisu do rejestru oraz karty zespołów stanowisk archeologicznych i przekazana przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków Delegatura w Koninie lista obejmująca spis 92 stanowisk archeologicznych
Baza informacji o tych stanowiskach będzie systematycznie aktualizowana przez WUOZ w Poznaniu Delegatura w Koninie.

II. Kształtowanie społecznej potrzeby ochrony dziedzictwa kulturowego. Społeczni opiekunowie zabytków

Władze samorządowe dążyły do reaktywowania społecznych służb, związanych z ochroną zabytków. Dotychczasowe uprawnienia, które zostały nadane dla działaczy Polskiego Towarzystwa Turystyczno – Krajoznawczego straciły na mocy ustawy o ochronie i opiece nad zabytkami swoją ważność. Stąd konieczność powołania nowych działaczy społecznych, zajmujących się opieką nad zabytkami.

Ustawa stanowi, że społeczni opiekunowie zabytków podejmują działania związane z zachowaniem wartości zabytków i utrzymaniem ich w jak najlepszym stanie oraz upowszechniają wiedzę o zabytkach. Społeczny opiekun zabytków współdziała z wojewódzkim konserwatorem zabytków i starostą w sprawach ochrony zabytków i opieki nad tymi zabytkami. Społecznym opiekunem zabytków może być osoba, która posiada pełną zdolność do czynności prawnych, nie była karana za przestępstwa popełnione umyślnie oraz posiada wiedzę w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami. Zadania społecznego opiekuna zabytków może wykonywać również osoba prawna lub inna jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej.

Społecznego opiekuna zabytków ustanawia, na wniosek wojewódzkiego konserwatora zabytków, starosta właściwy dla miejsca zamieszkania (siedziby) kandydata na społecznego opiekuna zabytków. Starosta prowadzi listę społecznych opiekunów zabytków. Społeczny opiekun zabytków jest uprawniony do pouczania osób naruszających przepisy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Osobie fizycznej pełniącej funkcję społecznego opiekuna zabytków starosta wydaje legitymację społecznego opiekuna zabytków. Osobie prawnej lub innej jednostce organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, pełniącej funkcję społecznego opiekuna zabytków, starosta wydaje zaświadczenie.

Osobom zasłużonym w sprawowaniu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami przyznaje się odznakę "Za opiekę nad zabytkami".

W latach 2010 – 2013 nie wpłynęła do Prezydenta miasta Konina żadna oficjalna prośba o ustanowienie społecznego opiekuna zabytków.

III. Racjonalne wykorzystanie gminnych funduszy.

1. Miasto Konin dotuje remont zabytków, przyznając na ten cel corocznie środki z budżetu miasta. Rada Miasta Konina podjęła w tym celu Uchwałę nr 645 z dnia 26 kwietnia 2006 r. w sprawie określenia zasad i trybu udzielania dotacji i rozliczenia dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru, usytuowanych w granicach administracyjnych Miasta Konina i nie stanowiących własności miasta.

O dotacje mogą ubiegać się osoby fizyczne, osoby prawne lub jednostki organizacyjne posiadające tytuł prawny do zabytku wynikający z prawa własności, użytkowania wieczystego, trwałego zarządu, ograniczonego prawa rzeczowego lub stosunku zobowiązaniowego.

W latach 2010 – 2013 przyznane zostały następujące dotacje:

1	Podmiot otrzymujący dotacje	Kwota przyznanej dotacji	Zakres prac
2010 r.			
1	Parafia Ewangelicko – Augsburska p.w. św.Ducha w Koninie 	25.000,-	Naprawa muru i tynków ogrodzenia oraz malowanie elementów metalowych i murowanych

<p>2 Parafia Rzymsko – Katolicka p.w. św. Andrzeja Apostoła w Koninie – Gosławicach</p> 	<p>35.000,-</p>	<p>Wymiana pokryć sześciu sterczyn</p>
<p>3 Parafia Rzymsko – Katolicka p.w. św. Bartłomieja w Koninie</p> 	<p>67.039,58</p>	<p>Wzmocnienie konstrukcji ścian i odnowienie elewacji ściany szczytowej frontowej i środkowej nośnej</p>

<p>1 Parafia Rzymsko – Katolicka p.w. św. Bartłomieja w Koninie</p> 	<p>60.000,-</p>	<p>Prace konserwatorskie przy czterech witrażach autorstwa Eligiusza Niewiadomskiego w kościele parafialnym p.w. św. Bartłomieja w Koninie</p>
<p>2 Parafia Rzymsko – Katolicka p.w. św. Andrzeja Apostoła w Koninie – Gosławicach</p> 	<p>20.000,-</p>	<p>Remont portalu</p> <p>i płyty epitafijnej w kościele pw. św.</p>

	<p>Andrzeja</p>
<p>3 Klasztor Franciszkanów OFM w Koninie</p> 	<p>Prace konserwatorskie przy rzeźbach św. Piotra z Alcantary i św. Franciszka z Asyżu</p> <p>60.000,-</p> <p>oraz drewnianym krucyfiksie w kościele klasztornym p.w. św. Marii Magdaleny</p>

1 Parafia Rzymsko – Katolicka p.w. św. Bartłomieja w Koninie

100.000,-

Prace konserwatorsko – restauratorskie ołtarza głównego w kościele pw. Św. Bartłomieja

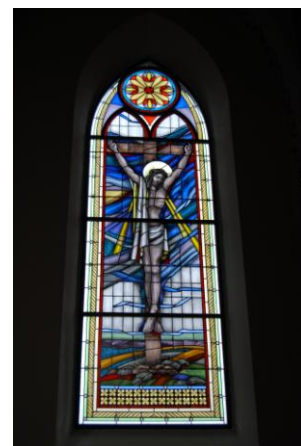

2 Parafia Rzymsko – Katolicka p.w. św. Andrzeja Apostoła w Koninie – Gosławicach

50.000,-

Prace konserwatorsko – restauratorskie okien i witraży w kościele pw. św. Andrzeja

3	<p>Klasztor Franciszkanów OFM w Koninie</p> 	<p>50.000,-</p>	<p>Prace konserwatorsko – restauratorskie ołtarzy bocznych w kościele klasztorным p.w. św. Marii Magdaleny w Koninie</p>
2013			
1	<p>Parafia Rzymsko – Katolicka p.w. św. Bartłomieja w Koninie</p> 	<p>100.000,-</p>	<p>Prace konserwatorsko – restauratorskie ołtarza bocznego p.w. św. Matki Boskiej w kościele parafialnym p.w. św. Bartłomieja w Koninie</p>
2	<p>Klasztor Franciszkanów (OFM) w Koninie</p> 	<p>45.000,-</p>	<p>Renowacja i konserwacja barokowego ołtarza bocznego św. Antoniego w kościele p.w. św. Marii Magdaleny w Koninie</p>

2. Podejmowanie starań o pozyskiwanie środków zewnętrznych na odnowę zabytków będących własnością miasta Konina.

Pozyskane zostały środki zewnętrzne na odnowę zabytków. Środki takie miasto otrzymało na remont cmentarza z okresu I wojny światowej przy ul. Szpitalnej w Koninie, który jest wpisany do rejestru zabytków:

- dotacja przekazana przez Wojewodę Wielkopolskiego - 60 000,00 zł
- środki Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa - 25 000,00 zł.

3. Wspieranie wszelkich inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami.

Corocznie zwiększane są środki finansowe w budżecie miasta Konina na zadania związane z dotacjami na remonty zabytków. Poszukiwane są również środki zewnętrzne.

4. Informowanie właścicieli obiektów zabytkowych znajdujących się na terenie miasta Konina o możliwościach pozyskiwania środków na ich rewitalizację.

Na stronie internetowej miasta Konina jest umieszczona informacja w sprawie określenia zasad i trybu udzielania dotacji i rozliczenia dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru, usytuowanych w granicach administracyjnych Miasta Konina i nie stanowiących własności miasta. O dotacje mogą ubiegać się osoby fizyczne, osoby prawne lub jednostki organizacyjne posiadające tytuł prawny do zabytku wynikający z prawa własności, użytkowania wieczystego, trwałego zarządu, ograniczonego prawa rzeczowego lub stosunku zobowiązaniowego.

IV. Wypracowanie modelu współdziałania samorządu z właścicielami i posiadaczami obiektów wpisanych do rejestru i ewidencji zabytków

Celem działań w tym zakresie było upowszechnianie wśród właścicieli i użytkowników obiektów zabytkowych znajomości zasad konserwatorskich, zasad etyki i profilaktyki konserwatorskiej.

Realizacja tego celu polegały na:

1. Promowaniu prawidłowych postaw poprzez wszelkiego typu konkursy na dobrze utrzymane, zadbane i otoczone właściwą opieką zabytki.

W 2010 r. podczas obchodów regionalnych Światowego Dnia Turystyki zostało wręczone wyróżnienie dla ks. Jacka Laszczyka, proboszcza parafii p.w. św. Andrzeja Apostoła w Koninie Gosławicach za szczególną dbałość o ochronę zabytków, stanowiących istotny element wartości kulturowych miasta Konina

2. Ustanowienie i przyznawanie nagrody Prezydenta Miasta Konina za osiągnięcia w dziedzinie ochrony zabytków na terenie miasta.

W 2011 r. Dyrektor Muzeum Okręgowego w Koninie Lech Stefaniak otrzymał nagrodę Prezydenta miasta Konina za remont spichlerza i inicjatora stałych ekspozycji związanych z historią miasta.

3. Uzgadnianie z właścicielami obiektów o walorach zabytkowych możliwości ich wpisu do ewidencji lub rejestru zabytków, prowadzonych przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Wpis do rejestru zabytków danego województwa – dokonywany przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków mocą jego decyzji, z urzędu albo na wniosek właściciela zabytku nieruchomego lub użytkownika wieczystego gruntu, na którym zabytek jest posadowiony. Zabytki ruchome są wpisywane do rejestru na wniosek właściciela tego zabytku, a w przypadku występowania zagrożenia - zniszczenia lub nielegalnego wywozu za granicę – z urzędu przez WKZ.

Gminna ewidencja uwzględnia zabytki nieruchome wpisane do rejestru, znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji oraz inne wyznaczone przez Prezydenta Miasta (w porozumieniu z WKZ). W ewidencji umieszczane są pozostałe obiekty, nie wpisane do rejestru zabytków, z uwzględnieniem ich wartości i wyznaczonego planu działań konserwatorskich na danym terenie.

Rejestr zabytków i ewidencję zabytków prowadzi Wojewódzki Konserwator Zabytków. Każdorazowo o wpisie bądź wykreśleniu z rejestru lub ewidencji zabytków powiadamiany jest Urząd Miejski w Koninie.

4. Wspieranie wydawnictw popularyzatorskich.

Publikacja książki „Civitas Konin. Dzieje miasta i okolicy do schyłku XVIII stulecia cz.I” pod redakcją Jerzego Łojki.

5. Popieranie działań organizacji pozarządowych w realizacji zadań związanych z ochroną dziedzictwa narodowego.

Na bieżąco wspierane są działania organizacji pozarządowych, szczególnie zajmujących się problematyką ochrony dziedzictwa narodowego, poprzez udzielanie pomocy merytorycznej oraz finansowej:

- Polskie Towarzystwo Turystyczno – Krajoznawcze Oddział w Koninie
- Towarzystwo Przyjaciół Konina.

Na ratunek pomnikom to akcja w którą zaangażowane jest Towarzystwo Przyjaciół Konina, Polskie Towarzystwo Turystyczno – Krajoznawcze Oddział w Koninie oraz inne zainteresowane osoby. Celem przedsięwzięcia jest opieka nad zaniedbanymi grobami. Zaniedbania wynikają z braku rodzin mogących zająć się miejscami spoczynku swoich bliskich bądź środków finansowych u opiekujących się cmentarzem.

Groby te znajdują się na cmentarzu parafialnym parafii p.w. św. Bartłomieja przy ul. Kolskiej – cmentarz w ewidencji zabytków Miasta Konina oraz parafii Ewangelicko – Augsburskiej p.w. św. Ducha przy ul. Kolskiej - cmentarz znajdujący się w rejestrze zabytków.

V. Edukacja społeczeństwa w zakresie ochrony dziedzictwa narodowego

Celem działań w zakresie edukacji społeczeństwa było przede wszystkim kształcenie w duchu poszanowania dla autentyzmu oraz wartości materialnych i niematerialnych wspólnego, wielokulturowego społeczeństwa. Wynika to między innymi z wielokulturowości miasta, którą szczyli się do dnia dzisiejszego. W działaniu tym istotne było także kształtowanie wiedzy i dumy z przeszłości, tradycji, wiedzy o sposobie życia i pracy przodków, zaakcentowanie najważniejszych postaci z dziejów miasta.

Realizacja tego celu polegała na :

1. Kształtowaniu postaw promujących działania chroniące zabytki, z równoczesnym wskazywaniem negatywnych działań degradujących ich wartości.

Konieczne stało się wystąpienie do właścicieli najbardziej zaniedbanych obiektów znajdujących się w rejestrze bądź ewidencji zabytków z informacjami o standardach wytycznych do prac konserwatorskich, restauratorskich, zabezpieczających, ratowniczych i interwencyjnych.

Wystąpienia takie realizowane były wobec właścicieli kilku obiektów zabytkowych na terenie Miasta Konina, między innymi zespół dworsko-folwarczny przy ul. Przemysłowej, willa Reymonda ul. Wojska Polskiego 5, dom ul. Staszica 4.

2. Prowadzenie i doskonalenie edukacji na rzecz ochrony dziedzictwa na wszystkich poziomach szkół, ze szczególnym uwzględnieniem tradycji lokalnych i idei małych ojczyzn.

Podjęmowane były różnorodne formy popularyzacji zabytków. Były to odczyty, szkolenia, konkursy i prezentacje dotyczące walorów kulturowych miasta i regionu konińskiego. Formy takie odbyły się między innymi w Centrum Kształcenia Ustawicznego w Koninie i Zespole Szkół Budowlanych w Koninie.

3. Prowadzenie edukacji kadr nauczycielskich i samorządowych.

Miejska Biblioteka Pedagogiczna wraz z innymi podmiotami była organizatorem kilku konferencji i spotkań:

- „Legendy znane i nieznanne”
- „Z nauczycielem Kraju Ojczystego po ścieżkach regionalizmu”
- „Konińskie ślady historii Polski”
- zasoby Wielkopolskiej Biblioteki Cyfrowej

Konkursy:

- „Najciekawsze miejsca w moim regionie”
- folder turystyczny o regionie

4. Prowadzenie aktywnej współpracy i rozwijanie w mediach stałych programów edukacyjnych i popularyzatorskich, z promowaniem dobrych przykładów związanych z ochroną dziedzictwa narodowego.

Małe zainteresowanie ze strony mediów.

5. Popularyzacja osiągnięć poprzez wszelkiego typu konkursy promujące wiedzę i znanstwo dziedzictwa kulturowego.

Podczas imprez turystycznych i rekreacyjnych dla mieszkańców Konina, organizowane są konkursy krajoznawcze dotyczące wiedzy o mieście i jego zabytkach. Organizatorami tych wydarzeń są organizacje pozarządowe oraz miasto Konin.

Organizowana była kilkakrotnie gra miejska w Koninie. To narzędzie edukacji regionalnej dla każdego, kto chce poznać miasto. Ideą gry miejskiej jest umożliwienie uczestnikom zabawy żywego kontaktu z historią i kulturą miasta.

6. Internetowe upowszechnianie informacji o zabytkach.

Na stronie Internetowej miasta Konina: <http://www.konin.pl/index.php/311.html> umieszczone są informacje o najważniejszych zabytkach miasta Konina.

Udostępniona jest gminna ewidencja zabytków w „Programie opieki nad zabytkami Miasta Konina” na stronie internetowej www.konin.pl

7. Publikowanie informacji i materiałów o obiektach zabytkowych oraz opiece nad zabytkami w mediach.

W przygotowywanych artykułach w prasie, w wydawnictwach własnych (informatorach, folderach), mocno akcentowane są walory kulturowe miasta, stanowiące jego największą wartość historyczną. Przykładami takich publikacji są:

- Folder „Konin – eine Stadt auf der Bernsteinstrasse”
- Plan Konina (w części informacyjnej planu)
- Folder “Konin – spacerkiem po Starówce”
- Publikacja o Konińskim Słupie w magazynie „Film, Art.&Tourism”
- Cykl publikacji w przeglądarce Konińskim pt. „Ziemia konińska warta zwiedzania”

- Współprodukcja i emisja programu „Nie ma jak Polska” w TVP1 w 2013 r.
- Emisja w TVP3 Poznań materiału o Romańskim Słupie Drogowym w 2013 r.

8. Organizowanie wystaw związanych z zagadnieniami ochrony zabytków i opiece nad zabytkami.

Przewidziane w następnych latach.

9) Wspieranie rozwoju Muzeum Okręgowego w Koninie w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

W 2010 r. miasto Konin przekazało dotację w wysokości 20.000,- zł dla Muzeum Okręgowego w Koninie na dofinansowanie wystawy archeologicznej „Pradzieje ziemi konińskiej”. Wystawa obrazuje materialny, a poprzez obrządki pogrzebowe także duchowy dorobek społeczeństw zamieszkujących ziemię konińską w okresie mezolitu, neolitu, kultury wczesnego i późnego okresu rzymskiego i wczesnego średniowiecza.

10. Inicjowanie i współpraca w zakresie obchodów Europejskich Dni Dziedzictwa w mieście.

W porozumieniu z miastem Konin, organizacje pozarządowe organizujące imprezy turystyczne w wrześniu każdego roku akcentują obchody Europejskich Dni Dziedzictwa.

2010 r. - „Od pomysłu do przemysłu” - celem było ukazanie wartości zabytków techniki i ich znaczenia dla narodowego dziedzictwa kulturowego.

2011 r. - "Kamienie milowe" - nawiązujące do epokowych wydarzeń w dziejach Polski.

2012 r. - „Tajemnice codzienności" - celem przedsięwzięcia jest odkrywanie przemijających tradycji i przedmiotów z nimi związanych.

2013 r. - „ Nie od razu Polskę zbudowano” - pokazanie Polski jako państwowość, która ukonstytuowała się w X wieku i trwa do dzisiaj.

VI. Wykreowanie wizerunku miasta o dużych walorach kulturowych poprzez promocję wartości materialnych oraz niematerialnych dziedzictwa kulturowego, zwłaszcza zabytków.

Działania w tym zakresie były związane ze zmianą dotychczasowego wizerunku miasta, najczęściej kojarzonego z miastem przemysłowym.

Najistotniejsze zadania w tym zakresie polegały na :

1. Wykorzystaniu zabytków do stworzenia produktu turystycznego – turystyka kulturowa.

Kulturowa turystyka miejska obejmuje zwiedzanie miast, tj. obiektów zabytkowych (sakralnych i świeckich), historycznych układów urbanistycznych, zespołów rezydencjonalnych, interesujących osiedli. Twórcami produktu miejskiego są przede

wszystkim władze lokalne, instytucje i przedsiębiorcy, ale również mieszkańcy, którzy muszą utożsamiać się ze swym miejscem zamieszkania.

Projekt taki wymaga osobnego opracowania i powinien służyć przygotowaniu i wdrażaniu spójnego, trwałego wizerunku miasta oraz narzędzi służących jego promocji, zarówno w długim, jak i krótkim okresie czasu.

2. Wyznaczenie tras historycznych i szlaków turystycznych na obszarze miasta, wykorzystujących walory dziedzictwa kulturowego:

- Szlak Kultury Żydowskiej
- Konin na Bursztynowym Szlaku
- Szlak Miejski
- Konin na Szlaku Piastowskim

Pojedyncze walory (atrakcje turystyczne) mogą być bardziej atrakcyjne, jeżeli połączymy je tworząc szlak turystyczny. Szczególnie znaczenie mają kulturowe szlaki tematyczne. Wytyczona trasa w przestrzeni miejskiej dla potrzeb zwiedzających, prowadzić będzie do najbardziej atrakcyjnych miejsc (obiektów) z zachowaniem przepisów ochrony walorów.

Przygotowywana jest koncepcja wyznakowania i oznaczenia jednolitymi tablicami informacyjnymi miejsc, projektowanych na **Szlaku Miejskim**.

Na terenie miasta oznakowane są trzy obiekty, w ramach wspólnego projektu z Wielkopolską Organizacją Turystyczną pt. „Opracowanie regionalnych produktów turystyki kulturowej i ich promocja”

Romański Słup Drogowy

Kościół pw. Św. Andrzeja Apostoła

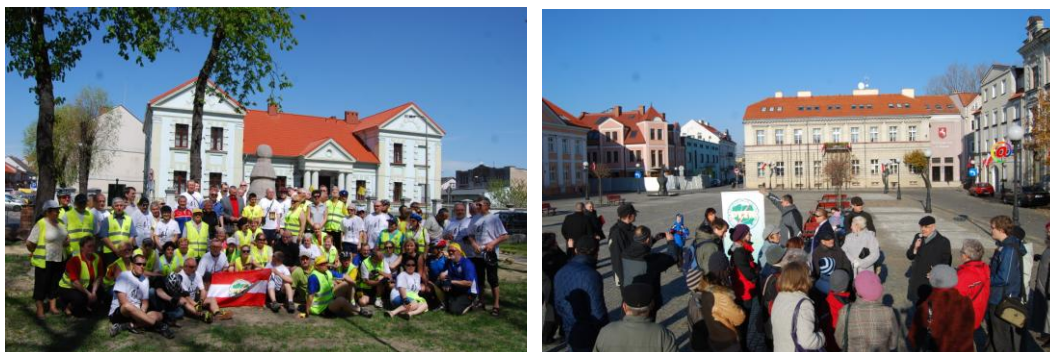
Kościół pw. św. Błażego

Częścią **Szlaku Bursztynowego** jest wyznakowany i zagospodarowany Bursztynowy Szlak Rowerowy na terenie wschodniej części Wielkopolski, biegnący od południa przez Kalisz i Konin do granicy województwa kujawsko - pomorskiego. Szlak ten przebiega przez teren miasta Konina i ma swoje oznakowanie wraz z miejscami odpoczynku na granicy miasta w Rudzicy.

Szlak Piastowski przeszedł gruntowny remanent. Stało się tak za sprawą Rady Programowo – Naukowej ds. Szlaku Piastowskiego powołanej w roku 2011 decyzją marszałków województw wielkopolskiego i kujawsko – pomorskiego. W roku 2011 zakończono I etap prac Rady. Została wyznaczona nowa przestrzeń Szlaku Piastowskiego, ograniczona cezurą czasową do roku 1370, czyli do końca panowania dynastii Piastów oraz nowa przestrzeń geograficzna. Przyjęte zostały dwie główne trasy, krzyżujące się w Gnieźnie. Pierwsza, rozpoczyna się już w Lubiniu, przez Poznań, Pobiedziska, Ostrów Lednicki do Gniezna, a następnie przez Trzemeszno, Mogilno, Strzelno, Inowrocław, Kruszwicę, Płowce, aż po Brześć Kujawski i Włocławek.

Styczniowego. Oznakowane zostały tablicami dwa miejsca na terenie miasta związane z tamtymi wydarzeniami; Pątnów i Wał Tarejwy oraz odnowiony nagrobek o. Maksymiliana Tarejwy na cmentarzu parafialnym przy ul.Kolskiej.

5. Współpraca z PTTK Oddział w Koninie w zakresie promocji walorów kulturowych Konina poprzez edukację i doskonalenie przewodników terenowych oraz współorganizację imprez turystycznych na terenie miasta.

Według odrębnego kalendarza imprez przygotowywane są rajdy, zloty, biwaki i wycieczki, których celem jest krajoznawczy program turystyki związany z poznawaniem Ojczyzny, ochroną przyrody, krajobrazu i zabytków. Działania związane są również z kulturą, sztuką, ochroną dóbr kultury i tradycji. Organizacja imprez turystycznych i rekreacyjnych odbywa się zarówno dla mieszkańców miasta a także dla przyjeżdżających turystów, np. cykl imprez turystycznych „Spacerkiem po Zdrowie”, zwiedzanie miasta z przewodnikiem w dniach 11 listopada i 3 maja.

Zasięg organizowanych imprez jest ogólnopolski – zapraszanie turystów z całego kraju, wojewódzki, regionalny i lokalny. Uczestnikami imprez są osoby w różnym wieku, począwszy od najmłodszych przedszkolaków, poprzez wszystkie poziomy kształcenia oraz osoby dorosłe.

Popularyzacji zabytków dobrze służy szeroko rozpowszechniony system odznak turystyczno-krajoznawczych PTTK, których regulaminy wymagają zapoznania się z zabytkami architektury, muzeami, obiektami archeologicznymi i etnograficznymi, miejscami walk i męczeństwa oraz miejscami tworzącymi najnowszą historię Polski. Przykłady odznak obejmujących teren miasta Konina:

- „Konińska regionalna odznaka turystyczna”
- „Szlakiem Synagog w Polsce”
- "Szlakami architektury sakralnej w Polsce"

6. Prowadzenie i uaktualnianie prac związanych z inwentaryzacją krajoznawczą miasta.

Podstawowym celem inwentaryzacji krajoznawczej jest uzyskanie pełnych, aktualnych i sprawdzonych informacji o obecnym zasobie oraz stanie obiektów i walorów krajoznawczych na terenie miasta Konina. Uzyskanie dzięki inwentaryzacji krajoznawczej wiarygodnych materiałów może stanowić podstawę właściwego

9. Nawiązanie ściślejszej współpracy ze szkołami wyższymi, której celem będzie możliwość planowania tematów prac licencjackich bądź magisterskich, popularyzujących i promujących dorobek i historię miasta.

Pracownicy Urzędu Miejskiego w Koninie są w stałym kontakcie z kadrą naukową Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Koninie, sugerując tematy prac licencjackich studentów. Tematyka prac w szczególności dotyczy miasta Konina i jego walorów kulturowych.

10. Wspieranie stowarzyszeń w opracowaniu publikacji materiałów dotyczących historii i zabytków miasta Konina:

- Towarzystwo Przyjaciół Konina,
- Polskie Towarzystwo Turystyczne – Krajoznawcze Oddział w Koninie.

Przygotowywana jest wspólnie z samorządem miasta Konina publikacja pokonferencyjna „860 lat Inskrypcji Konińskiej * 1151 – 2011”

11. Kontynuacja poprawy estetyki ulic, szczególnie konińskiej Starówki - nowe nawierzchnie, reklamy, oświetlenie.

W Zintegrowanym Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Konina na lata 2007-2015 w priorytetowych zadaniach zawarte jest tworzenie i przekształcanie reprezentacyjnych przestrzeni publicznych o wysokiej jakości rozwiązań urbanistyczno-architektonicznych. Przy remontach ulic w lewobrzeżnej części miasta renowacje przeprowadzane są pod ścisłym nadzorem konserwatora zabytków, uwzględniając poprawę estetyki ulic oraz oświetlenia.

12. Stałe podnoszenie kwalifikacji pracowników samorządowych, związanych z ochroną dziedzictwa kulturowego. poprzez udział w specjalistycznych szkoleniach, warsztatach i konferencjach.

Pracownik Wydziału Kultury, Sportu i Turystyki w latach 2010 – 2013 brał udział w dwóch seminariach „Zadania własne samorządu terytorialnego w zakresie ochrony zabytków”.

13. Podjęcie działań zmierzających do przejęcia Domu Zemelki i zorganizowanie w nim ośrodka edukacji o mieście i regionie oraz Centrum Informacji Turystycznej.

Przejęcie przez miasto Konin Domu Zemelki w trakcie realizacji.

14. Ustalenie z właścicielami obiektów zabytkowych zasad ich udostępniania.

Większość obiektów o najwyższej randze wartości kulturowych w mieście stanowią obiekty sakralne. Główny sposób użytkowania miejsc kultu koncentruje się wokół kwestii duchowych i sakralnych. Z drugiej strony można zaobserwować zainteresowania zarówno

wśród społeczności lokalnej jak również osób przyjezdnych kulturą lokalną i posiadany dziedzictwem kulturowym. Nie ma obecnie większych problemów dotyczących możliwości zwiedzania obiektów sakralnych.

Z innych ważniejszych miejsc do odwiedzenia na terenie miasta jest zamek w Gosławicach. Ponieważ jest równocześnie siedzibą Muzeum Okręgowego w Koninie, pełni swoją funkcję na podstawie wewnętrznych zasad jego zwiedzania.

Budynek dawnej Synagogi stanowi w chwili obecnej własność prywatną i jest w bardzo ograniczonym zakresie udostępniany do zwiedzania.

Opracował: Andrzej Łącki